اخبار کوتاه

اسناد عادی مشمول مالیات نمی شوند

سخنگوی سازمان امور مالیاتی گفت: هیچ حکم قانونی مبنی بر اینکه اسناد عادی مشمول مالیات شوند، وجود ندارد.

به گزارش پیام آشنا، در سال های اخیر، موضوع مالیات بر انواع اسناد و معاملات در کشور بارها محل بحث بوده است. «اسناد عادی» یا همان اسناد منگوله‌دار، به دلیل کاربرد گسترده در معاملات بسیاری از املاک، زمین‌ها و برخی قراردادهای غیررسمی، همواره در مرکز توجه فعالان اقتصادی و حقوقی قرار داشته‌اند. برخی گمانه‌زنی‌ها درباره مشمولیت این اسناد در پرداخت مالیات، باعث طرح پرسش‌هایی در رسانه‌ها و میان مودیان شده است. در همین رابطه مهدی موحدی یک، سخنگوی سازمان امور مالیاتی در گفتگو با خبرنگار مهر، در پاسخ به این سوال که آیا اسناد عادی (منگوله دار) مشمول مالیات می‌شوند یا خیر؟ گفت: هیچ حکم قانونی ای پیرامون این موضوع نداریم که اسناد عادی، (منگوله دار) مشمول مالیات باشند.

معاون وزیر نیرو خبر داد، رشد ۱۰۰ درصدی ظرفیت نصب‌شده تجدیدپذیرها در یکسال گذشته

رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)، در آیین بهره‌برداری و آغاز عملیات اجرایی ۲۸۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی در سراسر کشور گفت: هم اکنون شاهد رشد ۱۰۰ درصدی ظرفیت نصب‌شده نیروگاه‌های تجدیدپذیر در کشور هستیم.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت نیرو، محسن طرزطلب در آیین بهره‌برداری و آغاز عملیات اجرایی ۲۸۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی در سراسر کشور با بیان اینکه در صورت تأمین به‌موقع منابع مالی، ظرفیت تجمعی تجدیدپذیرها تا پایان شهریور می‌توانست از مرز پنج هزار مگاوات عبور کند، گفت: امروز شاهد بهره‌برداری از ۲۰۵ مگاوات نیروگاه خورشیدی در سراسر کشور و آغاز عملیات اجرایی ۷۵ مگاوات نیروگاه در سه استان به ارزش ۴۸۰۰ میلیارد تومان هستیم. وی افزود: از مجموع نیروگاه‌هایی که این هفته به بهره‌برداری می‌رسند، ۱۶۵ مگاوات توسط بخش خصوصی احداث شده و ۴۰ مگاوات با سرمایه‌گذاری صندوق توسعه ملی تکمیل شده است؛ همچنین عملیات اجرایی ۷۵ مگاوات نیروگاه خورشیدی در استان‌های سیستان و بلوچستان، یزد و خراسان رضوی آغاز می‌شود. طرزطلب با اشاره به بهره‌برداری از ۶۸۸۱ نیروگاه کوچک‌مقیاس به ظرفیت ۱۰۱ مگاوات در قالب پروژه‌های امروز، گفت: این پروژه‌ها شامل ۶۵۴ حلقه چاه کشاورزی برقدار با انرژی خورشیدی، ۶۲۷ نیروگاه اشتغالی، ۵۹۴۵ نیروگاه حمایتی اقتصادی، ۱۶ نیروگاه حمایتی تجمیعی، ۳۹ نیروگاه در شهرک‌های صنعتی و ۲۶۹۱ نیروگاه‌داری است که ۲۰ مگاوات از نیروگاه‌های اشتغالی در استان سیستان و بلوچستان احداث شده است.

اولویت اول گمرک حمایت از تولید است

رئیس کل گمرک گفت: رویکرد و اولویت اول گمرک حمایت از تولید است و گمرک ایران با در نظر گرفتن این رویکرد، تسهیلات ویژه‌ای را به فعالان اقتصادی در راستای رونق تولید ارائه می‌دهد.

به گزارش پیام آشنا، فرود عسگری رئیس کل گمرک ایران در نشست با مسئولان مجتمع صنعتی ماموت در محل این مجتمع افزود: گمرک ایران در قالب طرح فعالان اقتصادی برگزیده گمرکی، تسهیلات متنوع و متعددی را به تولیدکنندگان با هدف کاهش هزینه تولید و تأمین به موقع مواد اولیه واحدهای تولیدی در نظر گرفته است. عسگری گفت: در حال حاضر حدود ۸۰۰ شرکت تولیدی، دانش‌بنیان و بازرگانی از تسهیلات ویژه گمرک در قالب طرح فعالان اقتصادی برگزیده گمرکی بهره‌مند هستند. رئیس کل گمرک ایران همچنین در این نشست گفت: مدیران گمرکات اجرایی در بازدید از واحدهای تولیدی استان ضمن تشریح تسهیلات گمرکی در نظر گرفته شده برای تولیدکنندگان، همواره در راستای کمک به واحدهای تولیدی و رونق تولید گام برداشتند. بر اساس این گزارش، در این نشست همچنین، علی‌اکبر شفائی معاون امور گمرکی گمرک ایران، لیلی اورنگی مدیر کل دفتر صادرات، عبدالرضا غلامی مدیر کل دفتر تعرفه، عبدالمجید دهقانیان مدیر کل دفتر ارزش، محمدعلی بهپوری مدیر کل دفتر واردات و سعید نادری مدیر کل گمرک قزوین حضور داشتند.

بورس درجا زد

شاخص کل بورس تنها با رشد ناچیز ۹۰۹ واحدی معادل ۰.۰۴ درصد در سطح ۲ میلیون و ۵۴۱ هزار واحد قرار گرفت.

به گزارش پیام آشنا، معاملات بازار سهام در صبح روز سه‌شنبه ۱ مهر ۱۴۰۴ با نوسانات محدود و فضایی کم‌رمق دنبال شد. شاخص کل بورس تنها با رشد ناچیز ۹۰۹ واحدی معادل ۰.۰۴ درصد در سطح ۲ میلیون و ۵۴۱ هزار واحد قرار گرفت. در سوی دیگر، شاخص کل هم‌وزن که نمای دقیق‌تری از کلیت بازار ارائه می‌دهد، با افت ۶۱۱ واحدی معادل ۰.۰۰ درصد به عدد ۷۷۶ هزار و ۲۷ واحد رسید و نشان داد توزیع رشد در میان نمادها یکدست نبوده است. حجم معاملات در بازار دیروز حدود ۸.۸ میلیارد سهم و حق‌تقدم بود که ارزشی نزدیک به ۳ هزار و ۷۴۸ میلیارد تومان داشت. بررسی سرانه خرید و فروش حقیقی‌ها نشان می‌دهد میانگین خرید هر کد حقیقی ۶۷.۵ میلیون تومان و میانگین فروش ۷۵.۹ میلیون تومان بوده است. این اختلاف به خوبی نشان می‌دهد کفه ترازو به نفع فروشندگان سنگینی می‌کند و نسبت قدرت خرید به فروش حقیقی‌ها در عدد منفی ۱.۱۲ ایستاده است. خروج ۳۶ میلیارد تومان پول حقیقی از نمادهای سهامی نیز تاییدی بر همین وضعیت است.

صندوق‌های درآمد ثابت هنوز هم خروج پول دارند

در جریان داد‌وستد‌های صبحگاهی، بیش از ۳۴۶ میلیارد تومان پول از صندوق های درآمد ثابت خارج شد. این صندوق ها چند هفته ای می شود که با خروج گسترده پول مواجه شده اند. به نظر می رسد سرمایه های خروجی از این صندوق ها به سمت بازارهای موازی می روند.

ترکیب نمادهای مثبت و منفی

آمار نمادهای معاملاتی نیز حاکی از غلبه جو منفی بر بازار دارد. از میان سهام، حق‌تقدم‌ها و صندوق‌های سهامی، ۳۰۹ نماد در محدوده مثبت معامله شدند، در حالی که ۴۱۹ نماد در محدوده منفی قرار داشتند. این اختلاف نشان می‌دهد رشد اندک شاخص کل، بیش از آنکه ناشی از بهبود کلی بازار باشد، حاصل رشد چند نماد شاخص‌ساز بوده است.

پیام آشنا گزارش می دهد

اصلاح الگوی کشت؛ راهبردی برای افزایش بهره‌وری آب

اختصاصی پیام آشنا - با افزایش فشار ناشی از تغییرات اقلیمی و محدودیت منابع آبی، اصلاح الگوی کشت در ایران به یک ضرورت راهبردی تبدیل شده است. الگوی کشت هدفمند می‌تواند بهره‌وری محصولات را افزایش دهد، نیاز آبی را کاهش دهد و امنیت غذایی کشور را تضمین کند. هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی، استفاده از فناوری‌های نوین و آموزش بهره‌برداران، ستون‌های اجرای موفق این سیاست هستند.

تشکیل کارگروه ملی الگوی کشت

مجید آنجفی، معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی، از تشکیل کارگروه ملی الگوی کشت خبر داد که به ریاست وزیر جهاد کشاورزی و دبیری معاونت زراعت اداره می‌شود. وی افزود: «با توجه به محدودیت منابع آبی و تغییر اقلیم، اصلاح مسیر تولید ضروری است و باید راه حد وسطی برای اجرای الگوی کشت در اقلیم‌های مختلف پیدا کنیم» ستادهای استانی نیز با ریاست استانداران تشکیل می‌شوند تا مسئولیت اجرای سیاست‌ها در سطح استان‌ها پیگیری شود.

توسعه کشاورزی حفاظتی و کشت مستقیم

آنجفی با اشاره به نتایج اجرای پایلوت کشاورزی حفاظتی در برخی استان‌ها گفت: «با وجود بارندگی ناچیز، میانگین تولید دو تن در هکتار حاصل شد.» این نشان می‌دهد که اجرای روش‌های نوین کشاورزی می‌تواند اثر خشکسالی و کم‌آبی را کاهش دهد و تولید پایدار را تضمین کند.

گلخانه‌ها؛ جایگزینی کشت پرآب‌بر

امیرحسین صفرقلی، مدیر برنامه ملی ارتقاء فناوری محصولات گلخانه‌ای، تأکید کرد که توسعه گلخانه‌ها باید به جای ایجاد ظرفیت جدید صرفاً جایگزین کشت پرآبیر در فضای باز شود. وی افزود که مدل‌های مشارکتی با کشاورزان، امکان استفاده از فناوری‌های پیشرفته، افزایش بهره‌وری و کاهش فشار بر منابع آب را فراهم می‌کند.

مدیریت منابع آبی و نهاده‌ها

بر اساس گفته‌های آنجفی، بخش کشاورزی تنها حدود ۵۰ درصد از منابع آبی در دسترس را مصرف می‌کند و بهره‌وری از آب با روش‌هایی مانند آبیاری تیپ و انتقال کشت به دیمزارها افزایش می‌یابد. پرداخت ۹۵ درصد مطالبات گندم‌کاران و افزایش تحویل گندم به مراکز خرید نسبت به سال‌های گذشته نیز نشان‌دهنده رشد بهره‌وری و توجه به معیشت کشاورزان است.

راهکارهای اصلاح الگوی کشت

۱- گسترش کشاورزی حفاظتی و کشت مستقیم: کاهش هدررفت منابع آب و افزایش مقاومت محصولات دربرابر خشکسالی.

۲- توسعه گلخانه‌ها و مدل‌های مشارکتی: جایگزینی کشت پرآبیر فضای باز و استفاده از فناوری‌های نوین.

۳- کشت محصولات کم‌آبیر و دیمزارها: کاهش مصرف آب و افزایش تولید پایدار محصولات اساسی.

۴-مدیریت هوشمند نهاده‌ها و کودها: استفاده هم‌زمان از کودهای ازته و فسفاته و تأمین به موقع نهاده‌ها برای افزایش عملکرد.

۵- همکاری بین دستگاه‌ها: ایجاد ستادهای ملی و استانی برای هماهنگی اجرای سیاست‌ها و ترویج الگوی کشت در سطح کشور.

اصلاح الگوی کشت، توسعه فناوری‌های نوین و مدیریت منابع آبی، سه محور اصلی سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی هستند. اجرای این راهکارها می‌تواند کشاورزی ایران را به سمت تولید پایدار، افزایش بهره‌وری و کاهش فشار بر منابع طبیعی هدایت کند و در عین حال، امنیت غذایی و درآمد کشاورزان را تضمین نماید.

در نشست ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان البرز مطرح شد

البرز به دنبال جبران عقب‌ماندگی اقتصاد دانش‌بنیان

نیر احمدی- نشست ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان استان البرز با حضور معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری، رئیس پارک علم و فناوری، مدیران مجموعه‌های علمی و اجرایی و جمعی از مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه انرژی در محل استانداری برگزار شد.

در این نشست، مهندس مهدی عباسی، رئیس پارک علم و فناوری البرز، با تأکید بر اهمیت توجه به کیفیت و کمیت شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: «در این جلسه تصمیمات مهمی اتخاذ شد و مقرر گردید کمیته‌های تخصصی ذیل این محور تشکیل شوند؛ به‌ویژه در حوزه صنایع فرهنگی و خلاق و همچنین حوزه ICT تا عقب‌ماندگی‌های موجود در استان تا پایان امسال جبران شود.»

وی افزود: «قطعاً مشکلات یک‌شبه حل نخواهد شد، اما شرکت‌های دانش‌بنیان نشان دادهاند که با انگیزه در مسیر توسعه کشور حرکت می‌کنند. مهم‌ترین دستاورد این جلسه، قول مساعد معاون محترم امور اقتصادی استانداری البرز برای پیگیری و حل مشکلات موردی شرکت‌ها بود که می‌تواند امید تازه‌ای برای فعالان این حوزه ایجاد کند.»

ضرورت تشکیل کمیته صنایع خلاق

رئیس پارک علم و فناوری استان البرز با اشاره به پتانسیل‌های بسیار استان در حوزه شرکت‌های خلاق گفت: «اکنون ۴۴ شرکت خلاق داریم که با توجه به ظرفیت صنایع دستی و گردشگری استان، می‌توان این تعداد را افزایش داد. بر همین اساس تشکیل کمیته ویژه شرکت‌های خلاق ضروری است.»

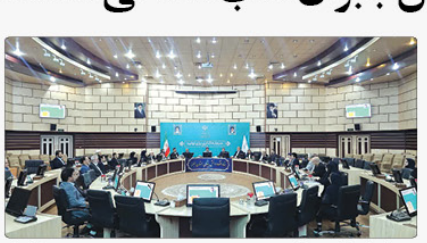

عباسی با بیان اینکه براساس بررسی‌ها ۵۵ هزار و ۵۱ شرکت پارک علم و فناوری استان البرز در تهران مستقر هستند» افزود: «برای حفظ وضعیت موجود نیازمند تشکیل کارگروه‌ویژه هستیم.»

وی ادامه داد: «براساس سند آمایش استان و شاخص‌های موجود، لابتا باید ساختارهای فناورانه در شهرستان‌های نظرآباد و ساوجبلاغ گسترش یابد؛ چراکه به دلیل مزیت‌های صنعتی، کشاورزی و گردشگری باید در اولویت قرار گیرند. پس از این شهرستان‌ها نیز کرج و فردیس با توجه به ظرفیت‌های خود باید در بحث ساختارهای فناورانه منتظر قرار گیرند.»

رئیس پارک علم و فناوری البرز همچنین گفت: «با توجه به وضعیت نسبتاً مطلوب زیرساخت‌های اینترنت، باید ساختارهای فناورانه و اطلاعاتی نیز توسعه یابد. به‌ویژه در حوزه هوش مصنوعی به همتی مضاعف برای اقدامات جدی نیاز داریم.»

وی در ادامه به اقدامات انجام‌شده در بخش صنایع غذایی، کشاورزی و صنایع شیمیایی براساس سند آمایش استان اشاره کرد و افزود: «اگرچه سهم تسهیلات شرکت‌های دانش‌بنیان در سال گذشته حذف شده بود، اما با همراهی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان توانستیم اقدامات مؤثری انجام دهیم.»

عباسی گفت: امروز درصدد هستیم تا از ظرفیت‌های نیمه‌فعال و فعالان سنتی نیز استفاده کنیم و این موضوع با جدیت دنبال می‌شود.

در ادامه این نشست، عزیزالله قضلی، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری البرز، گفت: «در راستای تحقق سیاست‌های اقتصاد دانش‌بنیان و حمایت از شرکت‌های نوآور، جلسه ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان استان با حضور مدیران دستگاه‌های اجرایی و فعالان این حوزه برگزار شد.»

وی افزود: «در این نشست موضوعاتی از جمله توسعه ساختارهای فناورانه در شهرستان‌های نظرآباد و ساوجبلاغ، بررسی مسائل مربوط به شرکت‌های دانش‌بنیان مشمول ماده ۱۱ قانون جهش تولید دانش‌بنیان (اعتبار مالیاتی)، همچنین بررسی چالش‌های مربوط به فرآیند صدور مجوزها و بهره‌برداری طرح‌ها مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.»

به گفته قضلی، «ارائه‌داری کارگروه شرکت‌های خلاق و صنایع فرهنگی، حمایت از ایده‌های نوآورانه در مسیر تجاری‌سازی و بررسی نحوه برگزاری هفته پژوهش ۱۴۰۴ نیز از دیگر محورهای این نشست بود.»

وی با تأکید بر نقش دانش‌بنیان‌ها در رشد اقتصادی استان گفت: «با حمایت و همکاری دستگاه‌های اجرایی تلاش داریم موانع پیش‌روی این شرکت‌ها را برطرف کنیم تا زمینه برای جهش تولید، اشتغال پایدار و ارتقای جایگاه اقتصادی استان فراهم شود.»

طرح چالش‌های حوزه انرژی

در ادامه نشست، مدیران عامل شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور حوزه انرژی نیز به تشریح چالش‌های موجود در راستای تاثرازی انرژی در استان پرداختند. مواردی از سوی آنان برای تسهیل امور و رفع موانع مطرح شد که در دستور کار قرار گرفت. همچنین در این جلسه بر استفاده حداکثری از توان بخش خصوصی و توسعه تولید بدون کار خانه تأکید شد.

زمستان بدون خاموشی به شرط تامین سوخت

در آستانه نیمه دوم سال و با نزدیک شدن به فصل سرما مسئولان صنعت برق از افزایش ذخیره‌سازی سوخت مایع نیروگاه‌های کشور خبر دادند و اعلام کردند با هماهنگی‌های انجام‌شده میان وزارت نفت و نیرو، شرایط برای گذر از زمستان پیش‌رو بدون خاموشی فراهم است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، نیروگاه‌های کشور هم‌اکنون با آمادگی بیش از ۹۹ درصد در مدار شبکه قرار دارند، رقمی که در مقایسه با نرم جهانی ۹۵ درصد، وضعیت مطلوبی به شمار می‌رود. این آمادگی حاصل تعمیرات گسترده و به‌موقع در واحدهای نیروگاهی بوده و امکان تأمین پایدار برق در تابستان پرمصرف امسال را فراهم کرد؛ تابستانی که به دلیل مانداگاری گرما و محدودیت منابع آبی فشار زیادی بر نیروگاه‌ها وارد شد. در سال جاری بیش از ۱۰۲ هزار مگاوات تعمیرات در نیروگاه‌های کشور انجام شد و تمامی واحدها با آمادگی کامل در اختیار شبکه قرار گرفتند. با این حال، تأمین سوخت همچنان موضوعی کلیدی برای تولید برق به شمار می‌رود. سوخت اصلی نیروگاه‌ها گاز است که بخش عمده آن توسط شرکت گاز تأمین می‌شود، اما در زمستان به‌دلیل اولویت مصارف خانگی محدودیت‌هایی در این بخش ایجاد می‌شود و نیروگاه‌ها ناگزیر به استفاده از سوخت مایع خواهند بود.

از ۱۳۴ نیروگاه فعال کشور، ۱۴ نیروگاه بخاری از مازوت به‌عنوان سوخت دوم استفاده می‌کنند و سایر واحدها از گازوئیل بهره می‌برند. تأمین، انتقال و ذخیره‌سازی این سوخت‌ها نیازمند برنامه‌ریزی دقیق است. تجربه زمستان گذشته نشان داد که به دلیل محدودیت گاز، مصرف سوخت مایع به‌طور چشمگیری افزایش یافت و پیش‌بینی می‌شود امسال نیز شرایط مشابهی حاکم باشد. از همین رو ذخیره‌سازی از ماه‌های گذشته آغاز شده است.

ناصر اسکندری، معاون راهبری تولید شرکت برق حرارتی در این رابطه به ایسنا گفت: تاکنون ذخایر نیروگاه‌ها نسبت به سال گذشته افزایش قابل توجهی داشته، اما هنوز به سطح ایده‌آل نرسیده و تقویت این روند ضروری است. در مجموع وضعیت ذخیره‌سازی سوخت مایع مطلوب ارزیابی می‌شود و با هماهنگی وزارتخانه‌های نفت و نیرو، انتظار می‌رود تأمین انرژی در زمستان پیش‌رو بدون مشکل انجام شود.

به گفته وی با توجه به کاهش مصرف برق در فصل سرد، محدودیتی از نظر ظرفیت تولید وجود ندارد و تأمین مستمر سوخت، شرط اصلی عبور از زمستان بدون خاموشی عنوان شده است. با اجرای برنامه‌های پیش‌بینی‌شده امید می‌رود زمستان امسال بدون اختلال در شبکه برق سپری شود.

از سوی دیگر، ابوالفضل عسگری، مدیرعامل شرکت مادرتخصصی برق حرارتی نیز از آغاز فصل تعمیرات و بهینه‌سازی نیروگاه‌های حرارتی با سرمایه‌گذاری ۴۰ هزار میلیارد تومان خبر داد و اعلام کرده که این برنامه شامل اجرای ۱۱۱ هزار مگاوات تعمیرات در واحدهای بخار و گازی است که تا خرداد سال آینده ادامه خواهد داشت. ۹۴ درصد برق کشور توسط نیروگاه‌های حرارتی تأمین می‌شود و به همین دلیل آمادگی کامل این واحدها برای تابستان سال آینده اهمیت ویژه‌ای دارد.

صنعت برق در حالی خبر از برای روزهای سرد سال آماده می‌کند که ذخایر سوخت مایع نسبت به گذشته تقویت شده اجرای برنامه تعمیرات منظم، دو رکن اصلی برای عبور مطمئن از زمستان پیش‌رو و تأمین پایدار برق کشور محسوب می‌شوند. حالا نگاه‌ها به عملکرد ماه‌های آینده دوخته شده تا مشخص شود این برنامه‌ریزی‌ها تا چه حد می‌تواند تضمین‌کننده زمستانی بدون خاموشی برای مشترکان باشد.

نیروی کار ایرانی را جایگزین اتباع رفته کنید

یک کارشناس بازار کار با بیان اینکه بازار کار کشور در حال کوچک شدن است و ۵۳ درصد بازار کار را مشاغل غیررسمی تشکیل می‌دهند، بر ضرورت به کارگیری و جایگزین کردن نیروی کار ایرانی به جای اتباع خارجی بازگرانده شده تاکید کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، حمید حاج اسماعیلی در ارزیابی وضعیت بازار کار کشور گفت: در حال حاضر بازار کار ایران نسبت به سالهای گذشته بسیار کوچک شده است و هرچه تحریم‌ها بر کشور اعمال شده در کوچکتر شدن بازار اثرگذار بوده است. تاکید وزارت کار این است که بیش از ۵۳ درصد بازار کار ما غیررسمی است و همه این موارد تبعات تحریم‌ها و فشارهای بیرونی و خارجی است. وی گسترش مشاغل غیررسمی را به زیان اقتصاد و دولت دانست و تصریح کرد: با رواج مشاغل غیررسمی، حقوق دولت پرداخت نمی‌شود زیرا نه تنها حق بیمه واریز نمی‌شود بلکه مالیات‌هایی پرداخت نمی‌شود و تمام اینها به ضرر بازار کار و اقتصاد خواهد بود.

وی با تاکید بر ضرورت تامین قطعات و موتورهای مورد نیاز برای تعمیرات اساسی لکوموتیوها، بر نقش تعیین کننده لکوموتیوهای فعال شبکه ریلی کشور در تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه تاکید کرد.

در بیست‌وهفتمین جلسه هفتگی گراف راه‌آهن، آخرین وضعیت بهره‌برداری و عملکرد قطارهای مسافری نیز به حداقل برسد.

ارتقای ناوگان ریلی؛ کلید موفقیت برنامه هفتم توسعه

به گزارش پیام آشنا، میرحسن موسوی در بیست و هفتمین جلسه کمیسیون عالی گراف راه‌آهن با اشاره به اهمیت ارتقای عملکرد ناوگان ریلی کشور افزود: سیر قطارهای حومه‌ای در شرایط قابل قبولی قرار دارد و باید با برنامه ریزی دقیق، میزان تاخیر قطارهای مسافری نیز به حداقل برسد.

قائم‌مقام مدیرعامل راه آهن جمهوری اسلامی گفت: افزایش تعداد لکوموتیوهای فعال در شبکه ریلی کشور، نقش تعیین کننده‌ای در تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه دارد که امیدواریم با تداوم روند فعلی، تا پایان سال جاری به اهداف تعیین شده دست یابیم.

یادداشت

بازآفرینی سیاست صنعتی در بخش معدن

مواد معدنی حیاتی، ستون فقرات فناوری‌های سبز و اقتصاد دیجیتال را تشکیل می‌دهند و کشورها را بر آن داشته‌اند تا برای بهره‌برداری حداکثری از منابع طبیعی خود، سیاست‌های صنعتی فعالی را در پیش گیرند.

در بحبوحه گذار دوگانه جهانی به سوی دیجیتالی‌شدن و پایداری، اهمیت بخش معدن به شکل چشمگیری افزایش یافته است. مواد معدنی حیاتی، ستون فقرات فناوری‌های سبز و اقتصاد دیجیتال را تشکیل می‌دهند و کشورها را بر آن داشته‌اند تا برای بهره‌برداری حداکثری از منابع طبیعی خود، سیاست‌های صنعتی فعالی را در پیش گیرند. با این حال، بسیاری از این سیاست‌ها به دلیل فقدان یک رویکرد سیستمی و نام‌هانگی، در دستیابی به اهداف خود ناکام مانده‌اند.

مشکل سیاست‌گذاری سنتی: جزیره‌های منفرد در یک اقیانوس جهانی

به طور سنتی، دولت‌ها سیاست‌های معدنی را در سیلوهای مجزا تدوین کرده‌اند. سیاست‌های مالیاتی، مقررات زیست‌محیطی، قوانین کار و برنامه‌های توسعه فناوری اغلب بدون هماهنگی با یکدیگر طراحی می‌شوند. این رویکرد پراکنده، پیچیدگی‌های «زنجیره‌های ارزش جهانی» را نادیده می‌گیرد. امروزه، فرآیند استخراج، فرآوری و تولید تجهیزات معدنی در سطح جهان پراکنده شده است و هر کشور تنها در بخش‌های خاصی از این زنجیره فعالیت می‌کند.

سیاست‌های صنعتی مؤثر باید فراتر از نگاه صرف به «بخش» معدن رفته و بر «وظایف» و «پیوندها» در امتداد زنجیره ارزش تمرکز کنند. چالش اصلی کشورها دیگر صرفاً استخراج مواد خام نیست، بلکه ارتقا به بخش‌های با ارزش افزوده بالاتر مانند خدمات مهندسی، تولید تجهیزات پیشرفته یا توسعه نرم‌افزارهای تخصصی است. سیاست‌های سنتی اغلب در ایجاد این پیوندهای رو به جلو و عقب و توانمندسازی تأمین‌کنندگان داخلی برای ورود به این حوزه‌های پیچیده، ناتوان بوده‌اند. این امر به ویژه در بخش معدن که با هزینه‌های سرمایه‌گذاری اولیه، عدم تقارن اطلاعاتی شدید و ریسک‌گریزی شرکت‌های بزرگ معدنی مشخص می‌شود، اهمیت دوچندان دارد.

راهبرد از تقاء انسجام در سیاست‌گذاری بخش معدن

برای درک و طراحی سیاست‌های صنعتی در بخش معدن می‌توان از یک ماتریس ۲×۲ استفاده نمود که سیاست‌ها را بر اساس دو بُعد کلیدی دسته‌بندی می‌کند:

۱- محور افقی (هدف سیاست): سیاست‌های سمت عرضه در مقابل سمت تقاضا

سیاست‌های سمت عرضه: این سیاست‌ها بر افزایش توانمندی‌های تولیدی شرکت‌های داخلی تمرکز دارند. نمونه‌ها شامل ارائه مشوق‌های مالیاتی برای تحقیق و توسعه، ایجاد مراکز آموزشی و مهارت‌آموزی تخصصی، تأسیس زیرساخت‌های نوآوری و حمایت از دسترسی به سرمایه برای تأمین‌کنندگان کوچک و متوسط است. هدف اصلی، ساختن قابلیت‌هاست.

سیاست‌های سمت تقاضا: این سیاست‌ها با هدف ایجاد یا تضمین بازار برای محصولات و خدمات داخلی طراحی می‌شوند. ابزارهای رایج شامل مقرراتی است که شرکت‌های معدنی را ملزم به خرید درصد مشخصی از کالاها و خدمات از منابع داخلی می‌کند، خریدهای دولتی، و ایجاد پلتفرم‌هایی برای اتصال تأمین‌کنندگان داخلی به شرکت‌های بزرگ است. هدف اصلی، خلق بازار است.

۲. محور عمودی (ابزار سیاست): مداخلات مبتنی بر بازار در مقابل کالاهای عمومی

مداخلات مبتنی بر بازار: این ابزارها با تغییر قیمت‌های نسبی، رفتار فعالان اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. مثال‌ها شامل یارانه‌ها، معافیت‌های مالیاتی، و تعرفه‌های گمرکی است.

کالاهای عمومی: این سیاست‌ها بر فراهم کردن زیرساخت‌ها، نهادها و مهارت‌هایی تمرکز دارند که بازار به تنهایی قادر به تأمین بهینه آنها نیست. نمونه‌ها شامل ساخت دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی، شورای مهارت‌آموزی و تدوین استانداردها است.

انسجام، شاه‌کلید موفقیت

ارزش اصلی این طبقه‌بندی در تأکید آن بر «انسجام» است. سیاست صنعتی موفق، سیاستی است که بین این چهار ربع ماتریس تعادل برقرار کند. برای مثال، وضع قوانین سخت‌گیرانه برای خرید داخلی (یک سیاست سمت تقاضا) بدون سرمایه‌گذاری کافی در آموزش نیروی کار ماهر و حمایت از نوآوری تأمین‌کنندگان (سیاست‌های سمت عرضه)، محکوم به شکست است و تنها به مانعی برای کسب‌وکارها تبدیل می‌شود این چارچوب به سیاست‌گذاران اجازه می‌دهد تا بسته‌های سیاستی خود را ارزیابی کرده و نقاط ضعف و نام‌هانگی‌ها را شناسایی کنند.

چارچوب ارائه شده ابزاری قدرتمند برای فراتر رفتن از بحث‌های کلیشه‌ای درباره «مداخله دولت در برابر بازار آزاد» است. این طبقه‌بندی نشان می‌دهد که سؤال اصلی «چه نوع» مداخله‌ای، «کجا» در زنجیره ارزش و «چگونه» با سایر سیاست‌ها هماهنگ می‌شود، است. برای هر کشوری که به دنبال تبدیل ثروت معدنی خود به توسعه پایدار صنعتی است، این چارچوب تحلیلی یک نقطه شروع ضروری برای تدوین استراتژی‌های هوشمندانه، منسجم و مبتنی بر شواهد است.

اجرای این پارادایم به افزایش چشمگیر تولید و رشد اقتصادی، بهبود معیشت، ایجاد زیرساخت‌های عظیم و فناوری‌های بخش معدن و اشتغال‌زایی گسترده منجر می‌شود. با این حال، تمرکز ثروت و قدرت در دست بنگاه‌های بزرگ، نابرابری اقتصادی و اجتماعی را تشدید کرده و تولید و مصرف فزاینده باعث تخریب محیط‌زیست شده است. علاوه بر این، پیچیدگی بیش از حد سیستم‌های بزرگ، آن‌ها را در برابر بحران‌ها آسیب‌پذیر می‌کند و خطر تحصار و کاهش رقابت نیز از دیگر چالش‌های اساسی این رویکرد است.

رضا موسایی
پژوهشگر مرکز پژوهش‌های مجلس
alborz.payam@gmail.com